

Музеї і заповідники Чернігівщини

Чернігівський обласний історичний музей ім. Василя Тарновського

1 XIX і XX століття представлені, зокрема, фондами видатних громадських і культурних діячів України – П. Куліша і Ганни Барвінок, О. Марковича, І. Шрага, Л. Глібова, І. Нечуя-Левицького. Безцінними реліквіями є два автографи Т. Шевченка, три листи М. Гоголя, малюнки С. де Бальмена до творів П. Куліша.

За час існування музейна колекція зазнала значних втрат. Перший відчутний удар був завданий 1933 року, коли за наказом Народного комісаріату освіти унікальна Шевченкіана (понад 1000 одиниць), зібрана В. Тарновським, усупереч заповіту мецената була вивезена з Чернігова. Сьогодні переважна її частина зберігається в Національному музеї Тараса Шевченка та в Інституті літератури НАН України.

Протягом 1935 – 1941 рр. новоствореному Чернігівському літературно-меморіальному музею М. Коцюбинського передали майже 3000 експонатів. Передачі туди відбувалися і в повоєнний час. Стосувалися вони не лише матеріалів, пов'язаних із Коцюбинським, але й архівів Куліша, Шрага, Глібова, Рашевського, Мордовця, інших.

Загалом унаслідок передач пам'яток іншим музеям фонди Чернігівського історичного музею зменшилися майже на 20 тисяч одиниць зберігання. Це зброя, військове спорядження, речі козацької доби, в тому числі — шабля і булава Б. Хмельницького, чарка П. Полуботка; годинник Г. Сковороди; архів М. Ге; автографи Лесі Українки, Олени Пчілки, М. Рильського; твори В. Штернберга, Л. Жемчужникова.

У 1953 р. з ідеологічних міркувань були вилучені й передані до Державного архіву Чернігівської області матеріали так званих бур-

жуазних націоналістів С. Петлюри та М. Грушевського, листівки Центральної Ради, Директорії, гетьманського уряду. На початку 1990-их рр. частину з них повернули музеєві.

Дуже постраждало музейне зібрання в роки Другої світової війни. Евакуювати вдалося лише половину експонатів і десяту частину бібліотечних фондів. Все, що залишилось в Чернігові, загинуло внаслідок бомбардувань і пожеж, було пограбоване і вивезене, лише поодинокі пам'ятки у 1940 – 1950-х рр. були повернуті музею чернігівцями. В акті, складеному 25 травня 1944 р., зафіксовано 28250 втрачених експонатів і 36560 книг. Серед них книжки з бібліотек: 2700 – з бібліотеки Тарновського, 1700 – Милорадовича, 1600 – Лизогуба, 800 – Куліша, 10560 – Чернігівської духовної семінарії.

Бібліотека музею нині нараховує понад 20 тисяч томів XVIII – XXI ст. Зокрема, широко представлені здобутки чернігівських істориків і краєзнавців, наприклад: «Черниговского наместничества топографическое описание» О. Шафонського, «Историко-статистическое описание Черниговской епархии» Філарета (Гумилевського), «Родословная книга Черниговского дворянства» Г. Милорадовича, «Малороссийский родословник» В. Модзалевського, а також «Труды Черниговской губернской учёной архивной комиссии», видання земського статистичного комітету, календарі, «Земский сборник Черниговской губернии», прижиттєві видання М. Гоголя, журнали «Основа», «Киевская старина» тощо.

Адреса музею: 14000, Чернігів, вул. Гонча, 4;
тел./факс: (0462) 67-66-50, 69-99-30, тел. 60-86-78, 60-86-64.
E-mail: muzeumtam@cg.ukrtel.net

Обласна бібліотека представила нову книгу

Валерій Вовк: «Вірші, народжені війною»

Це збірка поезій учасника оборони Чернігова, ветерана ЗСУ Валерія Вовка. Поезії, писані серцем – ночами, в напівтемряві, при світлі ліхтарика, після нелегких днів, коли наші воїни-добровольці з 21-го окремого стрілецького батальйону стояли стіною навколо рідного Чернігова. Батальйону, до якого 2 березня вступив добровольцем Валерій Михайлович Вовк.

Книга побачила світ у цій бібліотеці ім. В. Короленка, з ініціативи волонтерок Інни Чистенко та Марини Івашко.

На початку присутні переглянули уривок із документального філь-

му про захисників Чернігова «Відстояли – відстоїмо», створеного ТРК «Новий Чернігів».

Автор збірки ділився спогадами про народження віршів, читав їх. Презентація мала і мету – збір коштів для наших ЗСУ.

До привітань долучилися бойові побратими автора: заступник командира батальйону Володимир Маслов, командир роти Григорій Маханьков. «Один доброволець вартий трьох солдатів», переконаний відомий чернігівський історик, доктор історичних наук, професор кафедри Ніжинського університету ім. М. Гоголя, заслужений діяч науки і техніки України Сер-

гій Леп'яко. Він же – боєць 21-го батальйону, бойовий побратим автора.

На презентації завітали рідні Валерія Вовка, його друзі, колеги, знайомі. Вірна супутниця, порадиця і берегиня родинного затишку – дружина Валерія Михайловича пані Ірина. Коли пан Валерій пішов захищати рідне місто, пані Ірина прийняла у свій дім дві сім'ї, щоб легше було пережити весь той жах. Йї, своїй коханій, Валерій Михайлович присвятив вірш «Святій мучениці Ірині». Бо Ірина означає МИР!

З приводу придбання книжки звертатися до автора, через бібліотеку. Оплата – донат для потреб ЗСУ.

Театр ім. Т. Шевченка: українська класика

Гастролі Україною

Першим містом у цьогорічному графіку гастролей обласного академічного музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка стали Черкаси, куди шевченківці запросили за багаторічною традицією. 14 січня черкаська публіка гаряче вітала чернігівських акторів. І не дивно, адже шевченківці вкотре представляли славнозвісну гоголівську «Ніч перед Різдом».

А наступного дня українськими вечорницями на сцені Міжнародного центру культури і мистецтв у Києві захоплювалася столична глядацька аудиторія. Суцільні аншлаги та вибухові емоції глядачів супроводжували кожне представлення містично-феєричної «Ночі перед Різдом» у майстерному виконанні чернігівських артистів.

На чернігівській сцені

Поміж своїми гастрольними поїздками артисти Чернігівського академічного драмтеатру ім. Т. Шевченка постійно повертаються до виконання кращих творів вітчизняної класики. Так, 2 лютого чернігівці мали можливість вкотре поринути у дивовижні пригоди, що відбувалися на українському хуторі у виставі «Ніч перед Різдом», за однойменною повістю Миколи Гоголя. Цей захоплюючий модерний спектакль багато років привертає увагу численної глядацької аудиторії як на Чернігівщині, так і далеко за її межами, заохочує молодь до більшої обізнаності з творами вітчизняної класики.

А 9 лютого глядачі побачили ще одну перлину вітчизняної драматургії – комедійну виставу «Кайдашева сім'я» за твором Івана Нечуя-Левицького. Насичене соковитим народним гумором, традиційними обрядами і піснями у супроводі театральних ор-

Заслужена артистка України Любов Колесникова у виставі «Кайдашева сім'я». Вона також чудово зіграла у телевізійному серіалі «Кайдаші»

кестру під орудою заслуженого артиста України Олексія Рошача, це яскраве сценічне дійство, як і завжди, справило глибоке враження на глядачів.

Обласний філармонійний центр

Капела бандуристів, хор і солісти співають для Тетяни

Академічний народний хор під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України Володимира Коцура, Капела бандуристів ім. О. Вересая на чолі із заслуженою артисткою України Раїсою Борщ та заслуженим працівником культури України Миколою Борщем, Театр танцю «Екватор» під орудою Віктора Войникова, солісти – заслужений артист України Сергій Сулімовський, заслужена артистка естрадного мистецтва України Ніна Коцур, Катерина Іващенко-Васильяко, Марина Коваленко, Ілля Латиш, Наталія Липницька, Олія Литвин, Марина Маккей, В'ячеслав Мацвійко, Анна Михневич, Дар'я Михневич, Яна Сидоренко, Ксенія Трубіна стали учасниками шоу на сцені обласного філармонійного центру, присвяченого Дню Тетяни.

Багато років поспіль натхненниця дійства, солістка центру Тетяна Олійник влаштовує для шанувальників музики мистецьке свято у день Св. Тетяни. «У нашій концертній програмі звучить багатоголосся України: пісні сучасних композиторів, класика, дзвіночолога українська пісня», каже пані Тетяна. Тож народні пісні і танці, сучасні хіти стали складовими успіху програми «Все про Тетяні і для Тетяні», представленої публіці 25 січня. А провідною темою концерту стали слова, що прозвучали на його початку: «Присиммо у Бога великої Перемоги!»

На сцені – «Сіверські клейноди»

Особливе місце в репертуарі Академічного ансамблю пісні і танцю «Сіверські клейноди» обласного фі-

лармонійного центру займає програма «Різдво». «У цій програмі ми репрезентуємо вокальну, інструментальну традиційну музику та народні танці Сіверщини, а також деяких регіонів України», – каже художній керівник та головний диригент ансамблю, заслужений діяч мистецтв України Сергій Вовк. 28 січня програма була представлена глядачам на сцені філармонійного центру.

Яскрава і виразна програма включає оригінальні авторські постановки, обробки, поєднання традиції з сучасними напрямками мистецтва. Традиційні пісні і музика записувалися художнім керівником колективу у фольклорних експедиціях Чернігово-Сіверським краєм.

Особливе місце у проекті займає тема святкування Різдва під час війни. «Цим ми хочемо подякувати нашим ЗСУ за їхню мужність, стійкість та витривалість. Один із номерів – з нашого недавнього проекту «Щедрий Че», де в сучасній і разом військовій манері звучить відомий усім «Щедрик», зазначає Сергій Вовк.

«Де верба й калина – все це Україна»

Нову, сповнену патріотизму, любові до Батьківщини, до української пісні програму представив 11 лютого Академічний народний хор обласного філармонійного центру під орудою заслуженого діяча мистецтв України Володимира Коцура.

Програма «Де верба й калина – все це Україна» символічна: верба і калина спрадавна були і нині залишаються уособленням рідної землі. А ще вони є втіленням краси, духовної сили українського народу – тієї

моці, що нині єднає всіх нас у протистоянні нелюдському ворогу. Верба й калина часто є образами в українських народних творах.

«Ой, війна, війна...», «Солдатська прощальна» – ці твори розпочали концерт. Артисти і глядачі вшанували загиблих Героїв хвилиною мовчання.

У проєкт увійшли популярні вокально-хореографічні композиції, народні пісні в обробці Володимира Коцура, Григорія Верьовки, Анатолія Пашкевича, Олександра Стадника, авторські твори: «Ой, там за Дунаєм», «Ох, і любив козак», «Грай, музику», «Гай зелененький» та інші. А завершила концертну програму композиція «Я тільки в тебе вірю, мій народ».

«Jazz-Куліса vol. XVIII»: сучасний джаз

Сучасний джаз. Саме він став основою нового проєкту джаз-бенду «BissQuit» «Jazz-Куліса vol. XVIII». Прем'єра програми відбулася 4 лютого на сцені обласного філармонійного центру.

На сцені традиційно разом розташувалися музиканти і глядачі, адже сама суть проєкту «Jazz-Куліса» – єднання у вирі живого джазу. Володимир Балаба (труба, флюгельгорн), Нікіта Гірня (саксофони), Антон Шатило (саксофони), Олег Богуш (клавішні), Сергій Галамага (гітара), Олександр Александров (бас), Данило Корін (ударні) представили глядачам своє бачення композицій, що визначають нині обличчя джазу. Прозвучали, зокрема, такі твори як «Cabbage» і «Frontline» Бутчера Брауна, «Footprints» Теренса Бленчарда, «Rockaway To Sunset» гурту «Spurgo Gyra», «Introspection» Ешлі Генрі.

Керівник проєкту «Jazz-Куліса» – кандидат мистецтвознавства Дмитро Тербух.

Прес-центр обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм

На конкурс «Книга року»

Вже понад 20 років Чернігівська центральна бібліотека ім. М. Коцюбинського проводить обласний конкурс «Книга року». Відзначаються кращії книги авторів області, що вийшли попереднього року.

Нині оголошено прийом заявок на участь у конкурсі «Книга року-2022». До участі запрошуються автори книг, виданих у 2022 році, а також рукописів, які ще не вийшли друком.

Дещо змінено умови конкурсу. Запроваджені дві додаткових номінації:

«Відкриття року» – нагороджується автор найкращої дебютної книги, що вийшла друком у 2022 році;

«Майбутня книга» – номінація для рукописів, які ще знаходяться в пошуку видавця

Зміни запровадили, аби підтримати молодих та ще не відомих авторів, а також авторів, які в цей складний час не мають фінансової можливості видати книгу, але їхні твори мають високий художній рівень.

Решта умов незмінні. Лауреати й переможці конкурсу визначаються за номінаціями: «Поезія», «Проза», «Драматургія», «Публіцистика та науково-популярні (краєзнавчі) видання».

Для участі в конкурсі необхідно подати заяву до бібліотеки ім. М. Коцюбинського (Чернігів, вул. Князя 22) або надіслати її у сканованому вигляді електронним листом на адресу бібліотеки lib-clis@ukr.net. А також передати мінімум один примірник книги, яка номінується на конкурс. Для номінації «Рукописи» надати текст твору в електронному вигляді. Заявки приймаються до 31 травня 2023 року.

Додаткова інформація за телефоном: (0462) 675-043.